

Daugbjerg og Omegns Borgerforening

att:

Carina Pilgaard, Team Park, Skov og Natur
Viborg Kommune, Prinsens Alle 5, 8800 Viborg

Dispensation og tilladelse til etablering af stiforløb og et fugletårn i vådområdeprojekt v. Daugbjerg

Du får dispensation til at etablere en gangsti gennem vådområdeprojektet nordvest for Daugbjerg. Der er vist et oversigtskort nedenfor og på bilag 2. De nærmere brodimensioner er beskrevet i bilag 3.

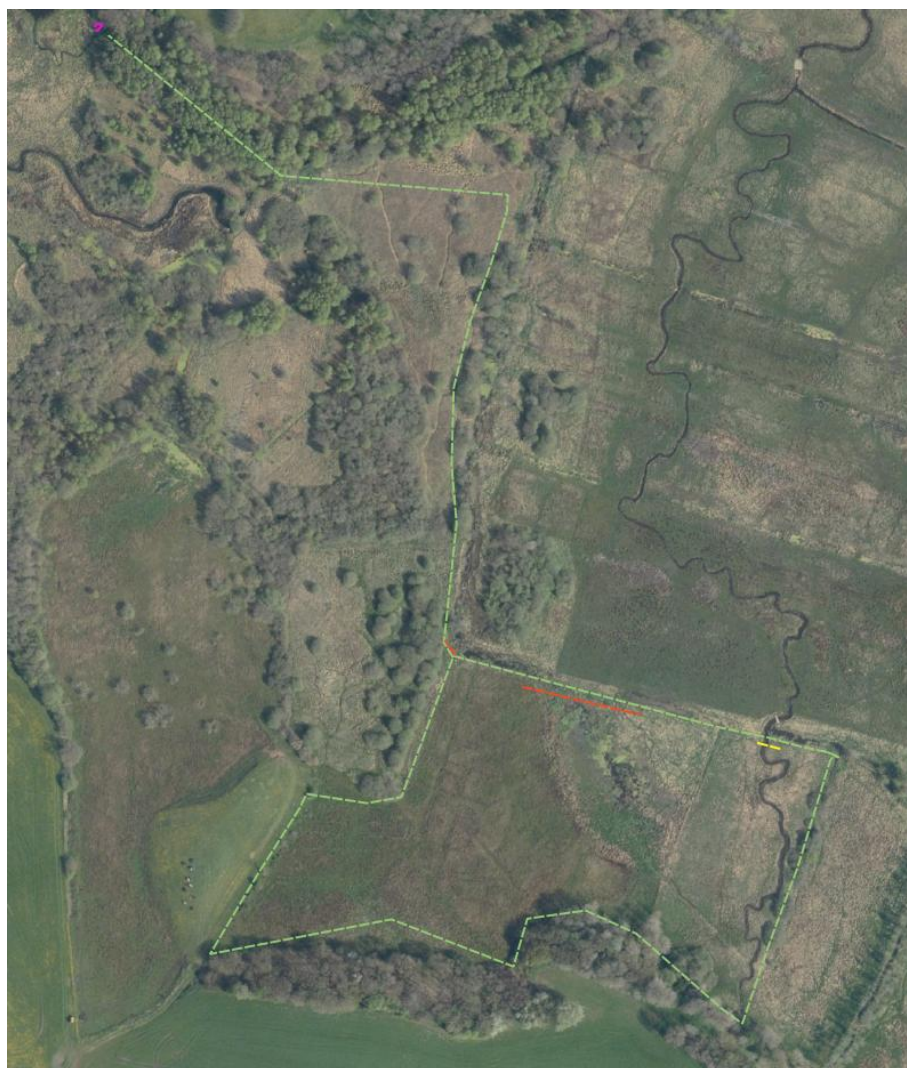
Formålet med projektet er at forbedre befolkningens adgang til og oplevelse af naturen i området.

Dato: 13-10-2025

Sagsnr.: 24/6464
Sagsbehandler: vpdhb

Direkte tlf.: 87 87 55 56
Direkte e-mail: dhb@viborg.dk

Side 1 af 15

Figur 1: Stiforløbet er vist med grøn streg, bro over Præstegårdsbækken med gult, hævet sti med rødt og fugletårn med pink.

Der meddeles samtidigt tilladelse til krydsning af Præstegårdsbækken på matr.nr. 3d Daugbjerg By, Daugbjerg med en simpel træbro. Derudover krydses et par gamle grøfter som er lukket i forbindelse med vådområdeprojektet.

Der gælder følgende vilkår for afgørelsen:

- 1) Af hensyn til det eksisterende dyre- og planteliv må arbejdet kun foregå i perioden 1. august - 1. marts
- 2) I de to områder markeret med orange på bilag 2 skal stiforløbet tilpasses de helt lokale forhold, så star-tuerne ikke berøres
- 3) Der må ikke graves ved anlæggelse af stiforløbet på terræn
- 4) Ben til det hævede stiforløb nedrammes med frontmonteret pælehammer på minigraver.
- 5) Der må kun udlægges køreplader i forbindelse med anlæggelse af de hævede stiforløb og broen
- 6) Efter arbejdets afslutning skal vegetationen have fred til at genetablere sig selv uden at der sås græs eller andre arter, gødskes eller sprøjtes
- 7) Den fremtidige vedligeholdelse af såvel stien, broen som fugletårnet påhviler ansøger
- 8) Du skal selv træffe de nødvendige aftaler med alle som berøres af projektet
- 9) Arbejdet skal færdigmeldes til Vandløbsmyndigheden mhp. syn

Vær opmærksom på at dispensationen ikke må udnyttes, før klagefristen på 4 uger er udløbet. Du kan læse klagereglerne i bilaget sidst i afgørelsen.

Dispensationen gælder i 3 år efter, at den er meddelt, og bortfalder derefter automatisk, hvis den ikke er udnyttet.

Lovgrundlag

Kommunen har behandlet ansøgningen efter naturbeskyttelsesloven samt § 47 samt kapitlerne 15 og 16 i Lov om vandløb samt §§ 9, 17 og 30 i Bekendtgørelse om vandløbsregulering og – restaurering m.v.

Afledning af vand gennem og fra området

Udover krydsningen af Præstegårdsbækken etableres mindre spang over interne grøfter. Ved disse skal det sikres at deres formål jf. vådområdeprojektet ikke påvirkes.

Der kan være tilløb og afløb til Præstegårdsbækken og Jordbro Å, som ikke blev fundet i forbindelse med vådområdeprojektets gennemførelse.

Findes der under arbejdet dræn eller rørledninger, skal det sikres, at afledningseffekten for naboarealer og -ejendomme ikke påvirkes.

Kulturarv – arkæologiske fund?

Der kan være væsentlige fortidsminder i det berørte område. Findes der spor af dette, skal arbejdet indstilles, og Viborg Museum (tlf.: 87 87 38 14) kontaktes med det samme.

Derfor kan du med fordel spørge hos Viborg Museum senest en uge før arbejdet starter, om man evt. vil deltage under arbejdet. På Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside, kan du finde mere information om museumsloven, men du er også velkommen til at henvende dig med konkrete spørgsmål direkte til Museet.

Viborg Kommunes konklusion

Kommunen vurderer, at stiforløbet går gennem natur, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og i selve etableringsfasen, vil området helt lokalt omkring traceet blive forstyrret.

Med et stiforløb gennem området, vil muligheden for rekreativ anvendelse af området imidlertid forøges markant, da det mange steder ikke er muligt at færdes uden høje gummistøvler eller waders og med stor opmærksomhed på tuer.

Der er i vurderingen af sagen lagt særligt vægt på naturbeskyttelseslovens § 1 stk. 3 om befolkningens mulighed for oplevelse af og adgang til naturen i kombination med, at naturtilstanden i området stadig er meget præget af den kraftige forstyrrelse, etablering af vådområdet har påført området.

Eksisterende forhold og projektbeskrivelse

Der er søgt om at etablere en gangsti af træ gennem beskyttet natur i vådområdet vest for Daugbjerg Møllesø.

På størstedelen af strækningen vil stien udgøres af længdegående brædder understøttet af tværgående, stabiliserende brædder direkte på terrænet. Stien bliver 60 cm. For hver ca. 50 meter bliver der lagt 2 extra brædder, så folk kan komme forbi hinanden. Der vil ikke blive behov for at grave, bore eller lign. men i etableringsfasen er det nødvendigt at køre med en mindre maskine for at fragte materialer.

Figur 2: Eksempel på stiens udtryk andetsteds.

På delstrækninger er der for vådt til, at stien kan etableres direkte på terræn uden at vegetationen tager skade. Derfor vil stien nogle steder blive hævet på ben af nedrammede robiniepæle for ca. hver 3. meter. Der bruges en minigraver med nedramnings hamre. ATV med minitrailer bruges til transport af materialer, om nødvendigt en special bæltmaskine, som har en mark tryk på under 200 gr./cm².

Hvor der er risiko for at sidde fast bruges der plast køreplader, til at flytte minigraveren rundt på.

Spangene over gamle lukkede grøfter funderes med to ben på hver side for at sikre brinken mod yderligere udskridning. På disse delstrækninger udvides bredden af stiforløbet til 1,15 m, så det bliver muligt for to personer at krydse hinanden.

Der vil være ca. 1-1,5 cm mellemrum mellem brædderne på selve dækket, for at der kan komme lys ned til bunden under dækket.

Eksempel på nedramning af pæle med minigraver

Over og på hver side af Præstegårdsbækken, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, får det hævede stiforløb på ca. 3 meter karakter af en 1,15 meter bred bro med ubehandlede egeplanker på tværs og robinie- eller egestolper på hver side af vandløbet umiddelbart før kronekant.

Figur 3: Eksempel på udtryk andetsteds - se nærmere beskrivelse i bilag 2

Præstegårdsbækken er målsat til god økologisk tilstand, men er endnu kun i moderat økologisk tilstand.

Tabel 1: Præstegårdsbækken. DK Vandområde ID: o6737_b

Samlet økologisk tilstand/potentiale:	Moderat økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	Miljøkvalitetskravet er overskredet for et eller flere nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer
Kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, planter (makrofyter):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, smådyr (bentiske invertebrater):	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstand eller potentiale, alger (fyto-benthos):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, fisk:	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	Ikke-god økologisk tilstand

Broerne kommer ikke i forbindelse med vandet, og vil ikke påvirke vandløbets profil, hvorfor etableringen ikke vil påvirke afvandingen fra opstrøms liggende

arealer, og der ændres ikke på ansvaret for vedligeholdelsen af vandløbet. Anlæggelse, vedligeholdelse og evt. senere bortskaffelse af anlægget står ansøger for.

Området består af en mosaik af mose og fersk eng, der som resultat af tidligere tiders drift gennemskæres af tidligere drængrøfter. Som resultat af det afsluttede vådområde projekt er området blevet markant vådere, og de grøfter, der er blevet lukkede er derfor ikke tilstrækkeligt faste til at man kan færdes omkring dem.

På luftfoto ses det, hvordan området er delt i mose mod vest med en fugtighedsgradient i østlig retning mod engarealer ved Daugbjerg Møllesø.

Området er registreret som beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 på baggrund af en besigtigelse foretaget i 1994 af Viborg Amt, hvor det blev beskrevet som en afgrænsset eng.

Alle former for tilstandsændringer i beskyttet natur som grave- og anlægsarbejde kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Formålet med beskyttelsen i § 3 er at bevare naturområderne som levesteder for vilde dyr og planter.

Området er omfattet af retningslinje 10 i Kommuneplan for Viborg Kommune vedrørende Økologiske forbindelser og Naturbeskyttelsesområder.

Naturværdierne i disse områder skal beskyttes og beskyttelseshensynet går forud for andre interesser.

Nogle af de arter der er truede på nationalt eller europæisk plan er særligt beskyttede (fredning, bilag IV mv.), og i dit tilfælde er det specielt forholdene for spidssnudet frø og stor vandsalamander, der er fokus på samt odder, flagermus og insekter som grøn kølleguldsmed, de disse arter er tilknyttet områder med stillestående og/eller rindende vand.

Stiforløbet starter ca. 150 meter vest for habitatområde nr. 39 (Mønsted og Daugbjerg Kalkgruber og Mønsted Ådal), der er blandt andet udpeget særligt for at bevare og beskytte flagermus i området. Det samlede udpegningsgrundlag fremgår af bilag 3, men behandles ikke særskilt, da de relevante arter allerede er nævnt ovenfor.

Vi var på besigtigelse sammen den 7. april 2025, hvor det kunne konstateres, at selv om anlæggelsen af vådområdeprojektet er afsluttet, fremstår området stadig meget forstyrret, og domineret af høje hurtigt voksende urter og græsser.

Nedenfor ses et par fotos til illustration:

Figur 4: Fotos over området.

Der blev ikke lavet en fuld artsliste, pga. arealets samlede størrelse og stiens forventede begrænsede påvirkning, men vi gennemgik traceet sammen for at sikre, at det ikke påvirker værdifuld natur.

Vegetationen domineres på hele strækningen af almindeligt udbredte arter som sødgræs, hyldebladet baldrian, mosebunke, almindelig mjøddurt, lysesiv, tagrør, rørgræs, krybende hestegræs, bredbladet dunhammer, fløjlsgræs, lav ranunkel, engrapgræs, almindelig rajgræs og plænekransemos. Langs den nordlige del af hovedgrøften krydses et område med tuestar og tagrør og ligeledes krydses i den allernordvestligste del gennem et område med store topstar-tuer.

Fugletårnet har et terrændæk på 4x4 meter og hæves ca. 2 meter over terræn på 4 ben. Placeringen er valgt på et tørt delområde, på den nordlige side af Jordbro å, hvor engen er i ringe tilstand pga. de (naturlige) hydrologiske forhold og domineret af lysesiv, rapgræs og plænekransemos. Adgang sker via en eksisterende overgang.

Figur 5: Fugletårnet placeres nord for Jordbro Å med udsigt over mose og sø. Foto taget i nordlig retning fra den valgte placering.

Begrundelse for afgørelse og vilkår

Området er i moderat naturtilstand og bærer stadig præg af at være nyetableret som vådområde, men har potentiale som yngle- og fødested for f.eks. særligt beskyttede padder, insekter og odder samt flagermus, der med stor sandsynlighed benytter området som fødesøgningssted pga. det rige insektliv, vandfladerne giver.

Under selve etableringsfasen vil anlægget forstyrre planter og dyr lokalt i traceet, hvorfor der er stillet vilkår om at, arbejdet foregår i dagstid, og at i de områder, hvor der står star-tuer, skal traceet lægges uden om eller imellem disse.

I de vådeste partier, er det nødvendigt at udlægge køreplader for at beskytte vegetationen fra skade, og der er derfor stillet vilkår til dette.

I forbindelse med arbejdet kan det ske, at der blive blotlagt bar jord nogle steder. For at sikre at området stadig udvikler sig ved naturlig succession, er der stillet vilkår om, at der ikke må eftersås og planeres.

Da Fugletårnet placeres et sted, hvor naturkvaliteten er ringe, og det hæves over jorden, vurderes det, at der kun vil være tale om en begrænset tilstandsændring i en kortperiode, hvorefter den nuværende tilstand vil genindfinde sig.

På grund af arbejdets begrænsede karakter, ingen habitatnaturtyper berøres, da det ligger udenfor N39, at der arbejdes i dagtimerne og uden afvandingsmæssig betydning, vurderes det, at der ikke kan ske en væsentlig negativ påvirkning af habitatområde nr. 39.

I forlængelse heraf vurderes det således, at den økologiske funktionalitet i det samlede Natura 2000-netværk heller ikke påvirkes, hverken hvad angår det konkrete projekt isoleret set eller i sammenhæng med andre.

Netop fordi det er Viborg Kommune vurdering, at krydsning af Præstegårdsbækken ikke har væsentlig indflydelse på vandløbets afstrømnings- eller miljømæssige forhold, og den ikke medfører forringelser af områdets naturtyper eller levesteder har Kommunen anvendt en forenklet procedure, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og – restaurering m.v.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside Vandløb - Viborg Kommune den 14. oktober 2025. Der er fire ugers klagefrist på afgørelsen, jf. klagevejledningen i bilag 1.

Habilitet

Viborg Kommune har forholdt sig til myndighedshabilitet i denne sag, da der er tale om en ansøgning videreformidlet af én faggruppe i kommunen til en anden.

Team Skov, Park og Natur har søgt om tilladelse til projektet på vegne af Daugbjerg og Omegns Borgerforening, mens Team Natur- og vandløbsbeskyttelse, er myndighed i spørgsmålet om tilladelse efter § 47 i vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven.

Der er imidlertid ikke personoverlap mellem de to teams, og den faglige kompetence til at træffe afgørelser på området er samlet i Team Natur- og vandløbsbeskyttelse, som også træffer afgørelse i eksterne ansøgninger.

Team Natur- og vandløbsbeskyttelse vurderer, at det ansøgte ligger inden for, hvad der normalt vil blive givet tilladelse til ifølge vandløbsloven, naturbeskyttelsesloven, samt klagenævnspraksis. Det vurderes derfor, at det ikke er hverken fagligt meningsgivende eller formelt nødvendigt, at lade sagen behandle i en anden del af kommunen eller at indhente en udtalelse fra en anden myndighed eller et privat organ om sagens løsning.

Anden lovgivning og kontaktoplysninger

Denne afgørelse tilsidesætter ikke eventuelle servitutter eller privatretlige aftaler, og der er ikke taget stilling til anden lovgivning. Du skal derfor afvente de øvrige tilladelser og dispensationer du har søgt.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig. Telefonnr. og e-mail finder du øverst til højre på første side.

Med venlig hilsen

Dagmar Hald Buksti
Biolog

Kopi af dette brev er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF-Nordvestjylland, viborg@dof.dk
- Dansk Forening for Rosport, dffr@roning.dk
- Dansk Kano og Kajakforbund, miljoudvalg@kano-kajak.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, Viborg@friluftstraadet.dk
- Sportsfiskerforbundet, post@sportsfiskerforbundet.dk; himmerland@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV), mail@sgav.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Viborg Museum,

Vedlagt:

- Bilag 1 – Klagevejledning
- Bilag 2 – Oversigtskort
- Bilag 3 – Bro-dimensioner
- Bilag 4 – Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 39

Bilag 1 - Klagevejledning

Der er 4 ugers klagefrist på afgørelsen fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, må du ikke udnytte den, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet opretholder afgørelsen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dog i særlige tilfælde ophæve denne opsættende virkning.

Du har mulighed for at klage over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger.

Afgørelsen efter vandløbsloven kan påklages af:

1. Den, afgørelsen er rettet til
2. Enhver, der må have en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen
3. En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker (jf. vandløbslovens §84).

Offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger med væsentlig interesse i afgørelsen er også klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven.

Klagen skal være skriftlig, og skal så vidt muligt angive, på hvilke punkter den påklagede afgørelse anses for urigtigt eller mangelfuld.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside: www.naevneneshus.dk. Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk, hvor du kan logge på med MIT-ID.

Klagen sendes via Klageportalen til Viborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Kommunen i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du på grund af særlige forhold ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Viborg Kommune, som har truffet afgørelse i sagen. Viborg Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Gebyr

Det koster et gebyr at klage over afgørelsen. Gebyrets størrelse er pr. 1. februar 2017 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer.

Klagegebyret opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller

3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Spørgsmål om betaling og tilbagebetaling af gebyr afgøres af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnets afgørelser kan ikke anbringes for anden administrativ myndighed.

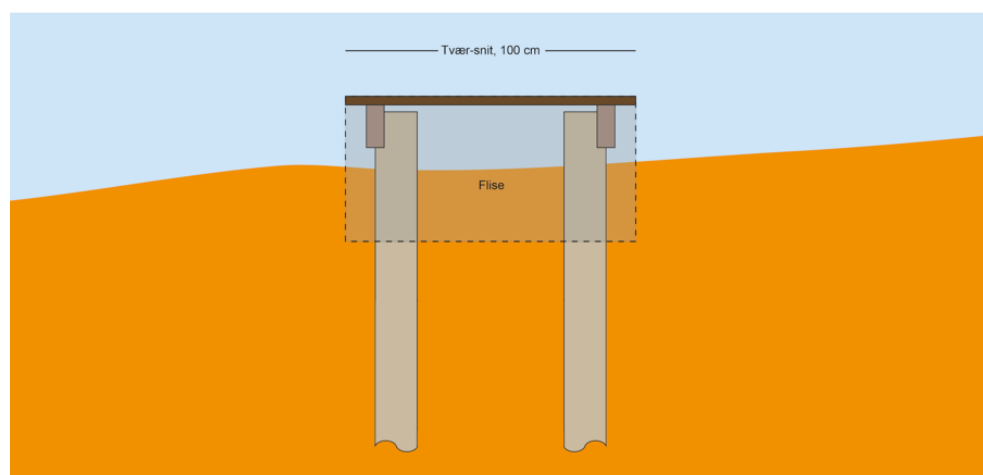
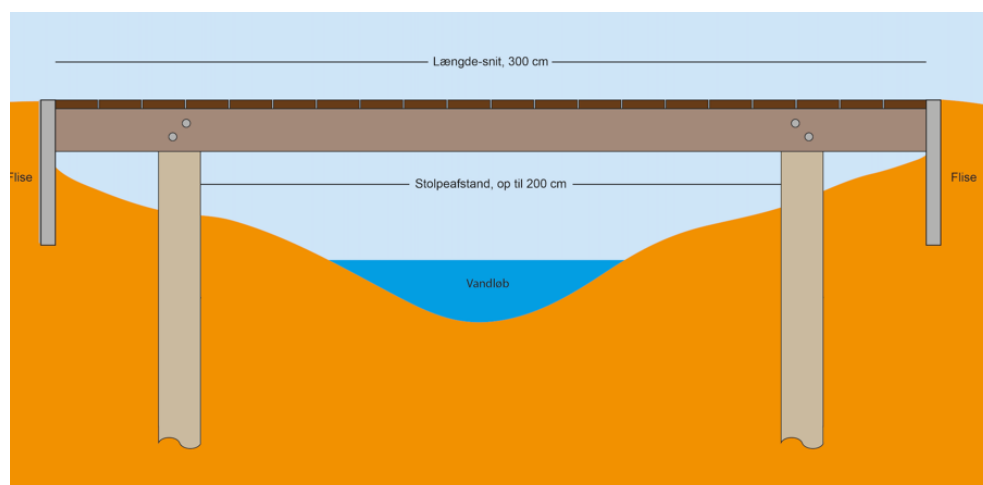
Hvis du vil indbringe afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven for domstolene, skal det ske inden 6 måneder, fra du har modtaget dette brev.

Bilag 2 –Oversigtskort

6 Samlet stiforløb: brun, områder med top- og tuestar: orange, hævet sti: grøn, bro: gul, fugletårn: tyrkis.

Bilag 3 – Broskitse

Bilag 4 – udpegningsgrundlag for Habitatområde 39 (del af N39)

H39 Mønsted og Daugbjerg Kalkgruber og Mønsted Ådal		
Kode	Udpegningsgrundlag	Forventes udtaget
1037	Grøn kølleguldsmed	
1096	Bæklampret	
1166	Stor vandsalamander	
1318	Damflagermus	
1355	Odder	
6216	Blank seglmos	
3110	Lobeliesø	
3130	Søbred med småurter	
3150	Næringsrig sø	
3160	Brunvandet sø	
3260	Vandløb	
4010	Våd hede	
4030	Tør hede	
5130	Enekrat	
6210	Kalkoverdrev*	
6230	Surt overdrev*	
6410	Tidvis våd eng	
6430	Urtebræmme	
7120	Nedbrudt højmos	
7140	Hængesæk	
7150	Tørvelavning	X
7220	Kildevæld*	
7230	Rigkær	
9110	Bøg på mor	
9130	Bøg på muld	
9160	Ege-blandskov	X
9190	Stilkege-krat	
91D0	Skovbevokset tørvemose*	
91E0	Elle- og askeskov*	